

De minister van justitie,
d.t.v de heer C.W.M. Dessens,
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723

f 070 - 361 9715

www.rechtspraak.nl

datum 25 mei 2004
contactpersoon W.H.J. Stemker Köster
doorkiesnummer 070 - 361 9706
e-mail StemkerKoster.w@rvdr.drp.minjus.nl
kamernummer 2A.43
ons kenmerk UIT 3920/ONTW WSK
uw kenmerk 5276984/504
bijlage(n) nvt
onderwerp onderzoeksrapport ontnemingen

Geachte heer Dessens,

Bij brief van 22 maart j.l. verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de Raad) om een reactie op de aanbevelingen van het onderzoeksrapport "Evaluatie grote ontnemingvorderingen". Gehoord de gerechten heeft de Raad de eer u als volgt te berichten.

Het evaluatieonderzoek biedt –naar de mening van de Raad- waardevolle aanknopingspunten voor nader overleg tussen gerechten en parketten over de verdeling van beschikbare zittingscapaciteit over de diverse aan te brengen categorieën zaken en de (eventuele) instelling van aparte ontnemingkamers bij de gerechten. Voorts wordt aanbevolen binnen de gerechten de deskundigheid te bevorderen, o.a. door beter gebruik te maken van de binnen het gerecht aanwezige kennis van het civiele en fiscale recht.

Alvorens op de aanbevelingen in te gaan merkt de Raad het volgende op. Ofschoon het onderzoek zich richt op grote ontnemingvorderingen, waartoe o.m. een achttal grote ontnemingzaken werd geanalyseerd, hebben de aanbevelingen een algemenere strekking in die zin dat zij kennelijk betrekking hebben op de behandeling van alle ontnemingzaken. De Raad is evenwel de mening toegedaan, mede ook op basis van het evaluatieonderzoek, dat op zich zelf binnen de strafsectoren van de gerechten voldoende kennis van en ervaring met het ontnemingrecht bestaat. Dat laat onverlet dat het verstandig kan zijn ingeval van bepaalde, ingewikkelder ontnemingzaken, waar een specifieke kennis vereist is, de organisatie van (de strafsector van) het gerecht zo in te richten dat ad hoc of structureel een beroep kan worden gedaan op rechters die over de benodigde aanvullende kennis en ervaring beschikken.

Gelet op het bovenstaande bepleit de Raad met betrekking tot de aanbeveling ontnemingzaken bij een aparte ontnemingkamer aan te brengen, dan ook een onderscheid te maken tussen kleine, middelzware en zware ontnemingzaken.

Onder kleine ontnemingzaken kunnen dan worden verstaan die ontnemingzaken waarvoor naast de normale, bij iedere rechter aanwezige kennis en ervaring met ontnemingvorderingen geen aparte,

datum 25 mei 2004
kenmerk UIT 3920/ONTW WSK
pagina 2 van 2

specifieke kennis is vereist. Om redenen van efficiency bepleit de Raad deze ontnemingvorderingen tegelijk met de hoofdzaak bij de rechter aan te brengen. Dit voorkomt dat meerdere rechters zich moeten buigen over hetzelfde dossier, dan wel dat rechters zich tweemaal in dezelfde zaak moeten verdiepen. Ook uit een recent in het kader van het Sectorprogramma Strafrecht door de B&A Groep verricht onderzoek naar de afstemming in het strafrecht, komt naar voren dat het niet gelijktijdig aanbrengen van ontneming- en hoofdzaak gezien wordt als een knelpunt.

Middelzware ontnemingenzaken kenmerken zich doordat naast een goede kennis van het ontnemingrecht, tevens specifieke kennis en/of ervaring is vereist. Dat hoeft niet noodzakelijkerwijs enkel juridische kennis te zijn, al ligt voor de hand aan te nemen dat daar wel het zwaartepunt zal liggen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan specialistische kennis van en ervaring met het fiscale recht. Het is mogelijk dat – ook niet na de invoering van de belastingrechtspraak in twee instanties – deze kennis in de volle breedte niet zonder meer bij de gerechten in eerste aanleg aanwezig is. Studie, specialisatie, maar ook door de inzet van wel ter zake deskundige collega's (eventueel vanuit een andere sector of gerecht) zijn thans de meest gebruikte instrumenten een eventuele lacune in de deskundigheid weg te nemen. Het evaluatieonderzoek geeft daarnaast aanknopingspunten nader te onderzoeken –mede in het licht van de aanbeveling de deskundigheid te bevorderen- of in de toekomst het aanbod van dergelijke middelzware ontnemingenzaken de instelling van aparte ontnemingskamers rechtvaardigt. Het initiatief daartoe, alsmede tot het reserveren van de daarbij benodigde, per definitie schaarse zittingscapaciteit, zal op het niveau van de lokale gerechten in het kader van de af te sluiten convenanten tussen de gerechten en de parketten moeten worden genomen. In voorkomende gevallen zal ook bezien kunnen worden of regionale samenwerking tussen b.v. naburige gerechten wellicht eveneens een optie is. De Raad zal desgewenst en naar vermogen dergelijke initiatieven ondersteunen.

Zware ontnemingenzaken onderscheiden zich van de voorgaande categorieën doordat naast de mate van inhoudelijke ingewikkeldheid, ook het verwachte beslag aan zittingscapaciteit zodanig is dat zij als megazaak kunnen worden aangemerkt. In voorkomende gevallen ligt toedeling door middel van het Landelijk Coördinatiecentrum Megazaken (LCM) in de rede. Het LCM zal bij de toedeling rekening houden met diverse factoren, waaronder zittingcapaciteit, alsmede de mate van benodigde en beschikbare expertise. De Raad ziet vooralsnog geen aanleidingen die nopen om ten aanzien van dergelijke omvangrijke zaken afzonderlijke maatregelen te treffen.

Hoogachtend,

D.J. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak